

Sygn. akt I NSW 3105/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z protestu M.Ś.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 lipca 2020 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem przesłanym do Sądu Najwyższego 16 lipca 2020 r. skarżący M.Ś. wniósł protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Skarżący podniósł – bez wskazywania konkretnych przepisów, jakie miałyby być naruszone – zarzuty nieprawidłowości wyborów, które polegały na: udziale Rządu RP w agitacji na rzecz A.D., prowadzeniu przez media publiczne kampanii opartej na manipulacji, wysłaniu alertu z Rządowego Centrum Bezpieczeństwa oraz przekupstwie ludności wiejskiej poprzez obietnice zakupu wozów strażackich (tzw. Bitwa o wozy).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy Skarżącego podlega pozostawieniu bez dalszego biegu.

Zgodnie z normą art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzanych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979, dalej: u.wyb.2020), wskazana ustawa określa zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r., w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do treści art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 684 ze zm., dalej: k.wyb.).

Zgodnie z normami art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów (pkt 2).

Wnoszący protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty (art. 321 § 3 k.wyb.). Nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (art. 322 k.wyb.).

Stosownie do powyższego warunkiem *sine qua non* protestu jest wskazanie takiego naruszenia norm zakodowanych we wskazanych aktach prawnych, które miało wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów (Kodeks karny) ewentualnie naruszenia norm dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów (Kodeks wyborczy).

W tak zakreślonych ramach prawnych, protest Skarżącego uznać należy za niespełniający ustawowych wymogów. Jego istotą jest twierdzenie o naruszeniu

zasady równości podczas wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. Skarżący uważa, że równość procesu wyborczego została naruszona m.in. przez przesłanie przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa wiadomości tekstowej informującej o głosowaniu przewidzianym na 12 lipca 2020 r. oraz przez akcję mobilizacji wyborców (tzw. Bitwa o wozy).

Analiza podanych zarzutów prowadzi do wniosku, że protest Skarżącego nie spełnia wymogów ustawowych, zastrzeżonych dla tego środka prawnego. Przedstawione argumenty nie wypełniają przesłanek z art. 82 k.wyb., tj. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Nie podlega merytorycznemu rozpoznaniu zarzut naruszenia prawa poprzez przesłanie wiadomości tekstowej przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa dotyczącej głosowania przewidzianego na 12 lipca 2020 r. Skarżący nie wykazał związku pomiędzy treścią przesłanej wiadomości, a jej wpływem na przebieg procesu wyborczego i jego wynik. Na marginesie, zdaniem składu orzekającego, swoista ochrona określonych grup wyborców (osoby starsze, kobiety w ciąży oraz osoby niepełnosprawne), oraz poinformowanie (przypomnienie) o dacie wyborów, nie stanowi działania naruszającego przepisy prawa, a wręcz odwrotnie – urzeczywistnia zapisane w Konstytucji RP zasady szczególnej ochrony niektórych grup społecznych (zob. m.in. art. 69 ustawy zasadniczej statuujący obowiązek pomocy Państwa na rzecz osób niepełnosprawnych).

Także okoliczności, opisane w proteście jako swoiste „przekupstwo” polegające na stworzeniu akcji zachęcającej do głosowania (wysokiej frekwencji) w mniejszych miejscowościach, nie mogą być traktowane jako zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego (art. 82 § 1 pkt 1 k.wyb.). Samo przekonanie Protestującego o niedopuszczalności określonych działań nie stanowi wystarczającej podstawy do uznania, że oceniane negatywnie zdarzenia stanowią przestępstwo przeciwko wyborom lub że mają wpływ na przebieg głosowania. W ocenie Sądu Najwyższego,

tw. Bitwa o wozy strażackie – jakkolwiek może być różnie oceniana – nie wpłynęła na zachwianie równości wyborów.

W piśmiennictwie podkreśla się, że zasada równości – której naruszenia upatruje w przeprowadzeniu procesu wyborczego Skarżący – ma dwa przejawy: formalny i materialny. Oba odnoszą się przede wszystkim do czynnego prawa wyborczego, gdy zaś idzie o bierne prawo wyborcze, należy do niego stosować ogólne konsekwencje konstytucyjnej zasady równości podmiotów wobec prawa (art. 32, art. 33 ustawy zasadniczej). W sensie formalnym zasada równości wymaga, aby każdemu wyborcy przysługiwał jeden głos, zaś w sensie materialnym, aby każdy wyborca – optymalnie – miał taką samą siłę głosu (*P. Radzewicz*, Komentarz do art. 96 (w:) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, red. *P. Tuleja*, Warszawa 2019, SIP LEX, pkt 3). W świetle tego, aprobowanego przez Sąd Najwyższy stanowiska, trudno uznać by zgłoszone zarzuty uprawdopodobniały naruszenie zasady równości przeprowadzonych wyborów.

Sygnalizowane w proteście działania mediów publicznych – niezależnie od ich oceny ze strony Skarżącego – nie mogą stanowić naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb.). Jak już wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, audycje telewizyjne emitowane w okresie kampanii wyborczej nie mogą zakłócać, utrudniać bądź uniemożliwiać udziału w głosowaniu lub oddania głosu w dniu wyborów, czyli po zakończeniu kampanii wyborczej (postanowienia SN z: 12 listopada 2019 r., I NSW 146/19; 16 listopada 2019 r., I NSW 161/19; 28 listopada 2019 r., I NSW 180/19).

Podobnie zarzucana agitacja członków Rady Ministrów na rzecz A.D. nie może zostać uznana jako zarzut dopuszczalny w świetle wyżej opisanych przepisów dotyczących podstaw protestu wyborczego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 w zw. z art. 321 § 1 k.wyb. i w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, pozostawił protest bez dalszego biegu.